

Cent anys de ràdio: de la ràdio de galena al telèfon intel·ligent

Text > **ABEL FONT**, director de Ràdio l'Escala, i **FRANCESC TUBAU**, assessor en comunicació local
(coordinadors del dossier)

El 14 de novembre vinent es compleixen cent anys des de la primera emissió de ràdio a Catalunya, Ràdio Barcelona (EAJ-1). El novembre passat va fer noranta anys que engegava Ràdio Girona (EAJ-38), durant molts anys l'única a les comarques gironines. Aquest any es complirà el quaranta-cinquè aniversari de la primera ràdio municipal, pionera d'un fenomen que va fer eclosió amb la recuperació de la de-

mocràcia als municipis. Entremig, hi ha hagut desenes d'iniciatives públiques i privades que han estat testimoni directe de les evolucions d'aquest territori, tant a escala local com territorial o nacional, en temps de privacions democràtiques, en els moments de canvis històrics i en el dia a dia més domèstic.

La ràdio és aquell mitjà que ha entrat a cada casa sense trucar i que, amb afecte, ha estat acollit com un

>> Una taula de so. (Foto: DAVID BORRAT)

més de la família. És aquella veu que ha explicat amb diligència l'última notícia del nostre entorn, que ens ha entretingut en moments d'ensopiment i que sempre hi ha estat en les estones de soledat. Ens ha acompanyat a casa, al cotxe, a l'estadi esportiu o al carrer. I ens continua acompanyant avui a qualsevol racó del món, sintonitzada per l'FM o per Internet.

Amb el dossier que comenceu a llegir volem fer un homenatge a un mitjà que, avui, té més de vuitanta marques actives a les comarques gironines, entre emissores d'abast estrictament local i emissores d'abast territorial i de matriu nacional o estatal. De gestió pública o de gestió privada. De minúscules (com Ràdio Vila-sacra, un municipi que no arriba als vuit-cents habitants) i de majúscules (com RAC1, escoltada diàriament a les comarques gironines per més de cent mil oients). D'històriques (com Ràdio Girona, la degana a casa nostra, amb noranta anys complerts) i de novelles (com Girona FM, la ràdio municipal de la ciutat, l'última a incorporar-se al dial).

La veu, la música i el silenci —els tres elements bàsics d'un mitjà que s'ha considerat «cec»—, ben combinats, han fet fluir la imaginació de l'oient i han sobreviscut a tots els mals averanys que la donaven per acabada amb cada novetat tecnològica que sorgia en el panorama co-

municatiu: l'aparició i el creixement hegemònic de la televisió, l'impacte d'Internet, l'auge dels pòdcasts, etc.

El panorama radiofònic gironí té una història en què tots, qui més qui menys, sabrem recordar els nostres referents sonors. Repassem, en aquest dossier, la història de la ràdio gironina, de les veus avui ja mítiques que hi han sonat i de les vicissituds viscudes per iniciatives carregades d'illusió que no sempre han reeixit. Hem volgut, també, tractant-se d'un material com el radiofònic, que aquest dossier es pugui escoltar. És per això que alguns dels articles van acompanyats de codis QR enllaçats a l'Arxiu Sonor de la Ràdio a Catalunya, de la Universitat Autònoma de Barcelona (ASRC-UAB), perquè pugueu escoltar els àudios de moments històrics, veus significatives o notícies que han marcat aquest segle de ràdio a les comarques gironines.

No voldríem que el dossier pequés de nostàlgic, i és per això que també mira endavant, cap a un futur carregat de canvis i incerteses. No sabem què escoltarem d'aquí a uns anys —no gaires anys— ni a través de quin giny ho farem. Però estem convençuts —plenament convençuts!— que continuarem informant-nos, entretenant-nos i relaxant-nos escoltant àudio, en diguem o no en diguem *ràdio*.